

ÖREBRO UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR BETEENDE-,
SOCIAL- OCH RÄTTSVETENSKAP

Utbildningsplan

Dnr CF 52-54/2007

Sida 1 (7)

OMSORGS- OCH ENTREPRENÖRSKAPSPROGRAMMET, 120 HÖGSKOLEPOÄNG

Programme for Care and Entrepreneurship, 120 ECTS

Utbildningsprogrammet är inrättat och utbildningsplanen fastställd den 5 februari 2007 av fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap. Avsnitt 8 är ändrat genom fakultetsnämndens beslut den 16 oktober 2007 (dnr CF 52-554/2007).

1 ALLMÄNT

Programmet omfattar 120 högskolepoäng och leder till en högskoleexamen med inriktning mot social omsorg. Huvudområde för utbildningen är socialt arbete som har inriktning mot människans åldrande och mot personer med olika slag av funktionshinder. En bärande tanke genom utbildningen är att omsorger om äldre och funktionshindrade i dagens och framförallt morgondagens samhälle kommer att behöva mötas med lösningar som innebär alternativ till den offentliga sektorn. Programmet är förlagt till Campus Grythyttan.

Efter avslutad utbildning har studenten kunskaper om entreprenörskap och nyföretagande samt har bedrivit färdighetsträning i affärsplanering. Studenten ska efter utbildningen kunna tillämpa den lagstiftning som behandlar äldres och funktionshindrades rättssäkerhet i hem och på boenden. De ska ha kunskap om organisation och ledarskap samt arbetsrätt med arbetsmiljörätt. Ett mentorsystem etableras tidigt under utbildningen och följer studenten under utbildningens gång. Studenten förvärvar under utbildningen kunskaper om människans åldrande i ett livsloppsperspektiv och om boendets, måltidens, upplevelsernas och den sociala samvarons betydelse för god livskvalitet i hög ålder. Vidare förvärvar studenten kunskaper om olika slag av fysiska och psykiska funktionshinder och bemötandet av dessa beroende på den enskildes ålder, familje- och livssituation.

En arbetsmarknad kännetecknad av decentraliserad organisation och god områdeskunskap med administrativt, personellt och ekonomiskt ansvar även i

relativt små enheter kommer att bli allt vanligare. Vissa omsorgsverksamheter kommer att byta huvudman och övergå i ägande av de anställda. Dessutom kommer nya omsorgsinitiativ att tas utanför kretsen av kommun och landsting. Denna utveckling och de krav detta ställer behandlas i utbildningen och ger studenten möjligheter att utveckla initiativ till omsorgslösningar i och för ett föränderligt samhälle.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på grundnivå

Utbildning på grundnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock medge undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(1 kap. 8 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Omsorgs- och entreprenörskapsprogrammet

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap 8 § HL)

Kunskap och förståelse

För högskoleexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripet kännedom om områdets vetenskapliga grund och kunskap om några tillämpliga metoder inom området.

Färdighet och förmåga

För högskoleexamen skall studenten

- visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen,
- visa förmåga att redogöra för och diskutera sitt kunnande med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta med vissa uppgifter inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För högskoleexamen skall studenten

– visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.

(bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

Utöver detta har Örebro universitet som mål att den studerande efter avslutad utbildning skall:

- visa kunskap om hur sambandet mellan sociala villkor och den enskildes livssituation innebär en ständig växelverkan över tid som präglar den enskildes villkor och förhållningssätt i olika livsfaser,
- visa kunskap om hur omsorgsarbete kan förenas med ett medvetet och kritiskt tänkande kring matens, måltidens och vistelsens betydelse för individens livskvalitet, och
- visa hur kunskaper om de sociala omsorgernas verksamhetsområden åldrande och funktionshinder kan kombineras med och omsättas i en tänkt företagsidé.

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Omsorgs- och entreprenörskapsprogrammet omfattar fyra terminers (120 högskolepoäng) teoretiska studier med kontinuerliga inslag av fältförlagda moment i de kurser som ingår. Programmet leder till en högskoleexamen med inriktning mot social omsorg. Socialt arbete utgör programmet huvudområde inom vilket ett examensarbete om 7,5 högskolepoäng utförs. Programmet i sin helhet har en mångvetenskaplig sammansättning. Träning i informationssökning ingår i samtliga kurser. Utbildningen innehåller kurser inom områdena företagsekonomi, genusvetenskap, medicin, socialt arbete och rättsvetenskap.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Socialt arbete A, åldrande och funktionshinder, 30 högskolepoäng

Kursen behandlar socialt arbete med åldrande personer och personer med funktionshinder. Studenten förbereds för ett arbete som innebär professionellt bemötande av äldre och funktionshindrade i eget hem och på institution. Kursen inleds med en kort översikt över äldre- och handikappfrågor i välfärdssamhället. Därefter behandlas aktuell socialgerontologisk teoribildning om människans åldrande. Kursen behandlar vidare områden och problemställningar av betydelse inom det handikappvetenskapliga området. Det gäller särskilt omsorgs- habiliterings-, och rehabiliteringsverksamhet i olika boenden och i den dagliga verksamheten och påvisar hur stöd ges till personer med utgångspunkt från Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, (utvecklingsstörning, autism och autismliknande tillstånd, personer med förvärvad hjärnskada, samt personer med stora och varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder).

Vidare behandlas matens och måltidsupplevelsens betydelse för äldre och funktionshindrade. Häri ingår måltidens fem aspekter mötet, rummet, stämningen, produkten och styrsystemet som verktyg i måltidsplanering.

Kursen avslutas med vetenskapsteori och forskningsmetodik 15 högskolepoäng: kvalitativa och kvantitativa metoder, evidens, kohortstudier samt demografiska förändringar.

Socialt arbete A, inriktning entreprenörskap, företagande, ekonomi samt ledarskap och organisation, 30 högskolepoäng

Kursen behandlar teori och empiri avseende entreprenörskap och nyföretagande med tillämpning inom omsorgssektorn. Studenten får kunskaper om och träning i entreprenöriellt förhållningssätt: att arbeta med förändring och förnyelse. Utveckling av nytt företag eller annan verksamhet behandlas såsom innovationer, affärsidéer, uppbyggnadsprocesser, finansiering och företagsformer.

Vidare behandlar kursen främst företagandets villkor och förutsättningar i en konkurrensutsatt situation. I detta ingår delar som metoder och modeller för styrning av verksamhet och ekonomi, planering och uppföljning av resultat, budgetering och övningar i bokföring/redovisning för enheter med resultatansvar. Kursen är tillämpningsorienterad och byggs upp med utgångspunkt från ett relevant fall och studenten arbetar med övningsuppgifter understödda av lektioner, seminarier och litteratur.

Dessutom behandlas den sociala omsorgens organisering genom att belysa olika typer av organisationsmodeller och olika typer av ledarskap. Dessutom orienterar kursen om ett könsperspektiv inom organisation och ledarskap. Kursen ger genom exempel och tillämpningsövningar en insikt i organisering och ledarskap i arbete med åldrande och med personer med funktionshinder.

Socialt arbete A, inriktning entreprenörskapets juridik, arbetsrätt samt åldrande och hälsa, 30 högskolepoäng

Kursen behandlar juridiska regler vad gäller omsorgsarbete med äldre och funktionshindrade vari ingår relevanta delar av socialrätten samt regler om sekretess. Etikregler i omsorgsarbete behandlas ur ett juridiskt perspektiv liksom regler avseende god man. Vidare behandlas regelverk kring att juridiskt etablera och driva social omsorgsverksamhet, relationen mellan myndighet och företag – associationsrätt, avtal och köp, upphandling samt skattefrågor. I kursen behandlas även frågor om ansvar, ersättningsrätt och andra sanktioner samt tillsyn av vård och omsorg.

Vidare behandlas arbetsrättens och arbetsmiljörättens regelverk och tillämpning med fokusering på socialt arbete i enskildas hem (hemtjänst och personlig assistans), på institution och i seniorboenden.

Dessutom behandlas åldrandets normala fysiologi, åldrandets sjukdomar och relevant farmakologi. Härvid behandlas sjukdomar inom hjärt-kärlområdet, lungsjukdomar, mag-tarmkanalens sjukdomar, hjärnans och nervsystemets sjukdomar med tonvikt på demens och stroke, psykiatriska sjukdomar, särskilt med hänsyn till depressions- och förvirringstillstånd, rörelseorganens sjukdomar, orsaker till smärta och behandling av smärttillstånd, särskilda problem vid nedsatt syn respektive hörsel.

Socialt arbete B, Åldrande och funktionshinder, 30 högskolepoäng

Kursen behandlar det sociala arbetets teori och praktik. Frågor om förhållningssättets betydelse i olika omsorgsrelationer tas upp, däribland omsorgsetik och omsorger i livets slutskede. Socialt arbete i ett mångkulturellt samhälle behandlas, däribland frågor om matens, måltidens och måltidsupplevelsens betydelse för den kulturella identiteten. Rummets, boendets och upplevelsens betydelse behandlas särskilt. Kursen avslutas med vetenskapsteori och forskningsmetodik, 7,5 högskolepoäng, och ett självständigt arbete om 7.5 högskolepoäng.

3.3 Studieformer

Undervisningen bedrivs huvudsakligen i lektions- och seminarieform. Därtill förekommer fältföreläsningsmoment och inslag av praktiska övningar av laborativ karaktär. Studierna är utformade för att stimulera det kritiska reflekterandet, förmågan att söka och värdera information, förmågan att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. För närmare information om studieformer, se respektive kursplan.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

I nuläget medger inte programmet möjligheter till utbytesstudier.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen (HF), betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer i form av aktivt deltagande vid seminarier och i laborativa moment. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

6 EXAMEN

Högskoleexamen med inriktning mot social omsorg (University Diploma with Specialization in Social Care) uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 120 högskolepoäng i enlighet med denna utbildningsplan, varav

- minst 30 högskolepoäng inom ett huvudområdet socialt arbete,
- ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 7,5 högskolepoäng inom ramen för huvudområdet.

Mål: se punkt 2.2.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har grundläggande behörighet och dessutom uppfyller kraven för den särskilda behörigheten enligt standardbehörighet D.1 det vill säga Matematik kurs A och samhällskunskap kurs A (lägst betyget Godkänd krävs i respektive kurs).

För ytterligare information, se Antagningsordning.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurser inom programmet

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. För att få påbörja kursen Socialt arbete B, Åldrande och funktionshinder, B, 30 högskolepoäng, krävs att Socialt arbete A, Åldrande och funktionshinder, 30 högskolepoäng, är godkänd. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

8 URVAL

Vid urval till programmet används urvalsgrunderna betyg (50 procent av platserna) och resultat från högskoleprovet (50 procent av platserna).

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 18 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräknande.

10 ÖVRIGT

Genomförd utbildning med godkänt resultat ger behörighet till Socialt arbete C vid Örebro universitet.

Utbildningen är förlagd till Campus Grythyttan.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2007.